

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ
Τ.Θ. 24136
1701 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΑ ΔΑΣΩΝ 21 Μαρτίου, 2025

Από το 1971 μέχρι το 2011 η 21^η Μαρτίου εορταζόταν ως «Παγκόσμια Μέρα Δασοπονίας». Τον Δεκέμβριο του 2012 όμως, η Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών κήρυξε την 21η Μαρτίου, ως «Διεθνή Μέρα Δασών». Με βάση την απόφαση αυτή, όλα τα κράτη μέλη του ΟΗΕ κλήθηκαν να υιοθετήσουν από το 2013 και

εντεύθεν, την 21η Μαρτίου, ως την ημέρα κατά την οποία θα τιμάται το δάσος. Επιπρόσθετα, αποφασίστηκε όπως κάθε χρόνο καθορίζεται και ένα θέμα για ανάδειξη, όσον αφορά την προσφορά των δασών στην ανθρωπότητα. Θέμα της φετινής χρονιάς, όπως καθορίστηκε από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, είναι: **«Δάση και Τρόφιμα»**. Η Διεθνή Μέρα Δασών στοχεύει στην περαιτέρω ευαισθητοποίηση του κοινού για τη σημασία των δασικών οικοσυστημάτων και των δασών γενικότερα και έχει καθιερωθεί ως μέρα για την προβολή της αξίας και σημασίας που έχουν τα δάση, καθώς επίσης και για την ανάγκη προστασίας τους, ώστε να διατηρηθεί η ζωή στον πλανήτη μας.

Τα δασικά οικοσυστήματα βρίσκονται συνεχώς κάτω από έντονες πιέσεις λόγω της αύξησης του ανθρώπινου πληθυσμού και τις αυξανόμενες ανάγκες για καλλιεργήσιμη γη για παραγωγή τροφίμων και εισοδήματος. Πολλά δάση υποβαθμίζονται λόγω της μετατροπής της δασικής γης σε γεωργοκτηνοτροφική, της υπερβόσκησης, της μη αειφόρου διαχείρισης των δασών και τη δημιουργία νέων οικιστικών αναπτύξεων. Επιπρόσθετα, οι πυρκαγιές οι οποίες ολοένα και αυξάνονται ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής, συνεχώς καταστρέφουν τεράστιες δασικές εκτάσεις. Κάθε χρόνο χάνονται περίπου 10 εκατομμύρια εκτάρια δάσους, ενώ η υποβάθμιση επηρεάζει σχεδόν 2 δισεκατομμύρια εκτάρια δάσους. Μετά την καταστροφή και την υποβάθμιση των δασών ελευθερώνονται μεγάλες ποσότητες βλαβερών αερίων που συμβάλλουν στην υπερθέρμανση του πλανήτη. Την ίδια ώρα τουλάχιστον το 8% των φυτών και το 5% των ζώων στις περιοχές αυτές, απειλούνται με εξαφάνιση με αποτέλεσμα να μειώνεται η βιοποικιλότητα.

Τα δάση διαδραματίζουν πολλαπλό ρόλο σε παγκόσμια κλίμακα σε διάφορους τομείς. Προσφέρουν τροφή και εργασία και εισοδηματικές ευκαιρίες οι οποίες συνεισφέρουν στην ασφάλεια τροφής και διατροφής. Αποτελούν την βασική πηγή μια μεγάλης ποικιλίας φαρμακευτικών προϊόντων. Αποτελούν επίσης την πηγή παραγωγής ξυλείας, ενώ παράγουν και μια μεγάλη ποικιλία δασικών προϊόντων που αξιοποιούνται σε διάφορους τομείς της οικονομίας. Αποτελούν επίσης, τον χώρο της σωματικής αλλά και πνευματικής υγείας για πολλές ομάδες ανθρώπων, ιδιαίτερα αυτών που η κουλτούρα τους είναι άρρηκτα συνυφασμένη με το

περιβάλλον μέσα στο οποίο ζουν. Τεράστιος είναι και ο ρόλος τους στην παραγωγή και το φιλτράρισμα καθαρού πόσιμου νερού. Η έλλειψη θρεπτικών συστατικών αποτελεί κρίσιμη πρόκληση για την ανθρώπινη υγεία. Τα δάση συνεισφέρουν ένα σημαντικό κομμάτι και σε αυτόν τον τομέα από την καθημερινή πρόσληψη μιας ποικιλίας προϊόντων διαμέσου της τροφικής αλυσίδας όπως βότανα, φύλλα, καρπούς, κρέας, προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας (γλυκού και αλμυρού νερού). Παράλληλα εφοδιάζουν με ενέργεια, υδρογονάνθρακες, λίπη, πρωτεΐνες, βιταμίνες και μέταλλα για τις διαιτητικές ανάγκες περίπου 1 δισ. ανθρώπων οι οποίοι ζουν κοντά ή μέσα στα δάση και στα αστικά κέντρα. Σημαντική και με ανυπολόγιστη αξία είναι η προσφορά των δασών σε αγαθά και υπηρεσίες όπως η προστασία της βιοποικιλότητας και η αναψυχή. Τεράστιος είναι ο ρόλος των δασών στη δέσμευση του διοξειδίου του άνθρακα - που σήμερα αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα για την υπερθέρμανση του πλανήτη. Επιπρόσθετα, τα δάση απορροφούν και δεσμεύουν διάφορες χημικές ουσίες και στερεά σωματίδια από την ατμόσφαιρα και το έδαφος, δημιουργώντας έτσι ένα πιο υγιεινό περιβάλλον. Συμβάλλουν επίσης, στην προστασία και ενίσχυση της βιολογικής ποικιλότητας και διασφαλίζουν ευνοϊκές συνθήκες για τη διαβίωση και προστασία πολλών σπάνιων φυτών και ζώων. Τα δάση, κατέχουν εξέχουσα θέση και σημασία μέσα στη φύση και συμβάλλουν ουσιαστικά στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του ανθρώπου. Παράλληλα, οι περιβαλλοντικές λειτουργίες που επιτελούν είναι αναρίθμητες και ζωτικής σημασίας για την ποιότητα ζωής του ανθρώπου, αλλά και για την οικολογική σταθερότητα στον πλανήτη.

Διαμέσου του επετειακού υλικού που ετοιμάστηκε από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών προβάλλεται και το φετινό σύνθημα της Διεθνούς Μέρας Δασών που είναι **«Δάση Τρόφιμα»**.

Πιο συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι περισσότερα από πέντε δισεκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον κόσμο χρησιμοποιούν δασικά προϊόντα για τροφή. Τα δάση και τα δέντρα είναι μια πλούσια πηγή ξηρών καρπών, φρούτων, σπόρων, ριζών, φύλλων, μανιταριών, μελιού, άγριου κρέατος και εντόμων, παρέχοντας τα απαραίτητα θρεπτικά συστατικά στην διατροφική αλυσίδα των ανθρώπων. Επίσης, περισσότερα από 2 δισεκατομμύρια άνθρωποι βασίζονται στο ξύλο και σε άλλα παραδοσιακά καύσιμα για το μαγείρεμα τροφής τους. Η χρήση του ξύλου χρησιμοποιείται από την αρχαιότητα και εξακολουθεί να χρησιμοποιείται συνήθως από τα αγροτικά νοικοκυριά, ιδίως σε πιο φτωχές χώρες, ως πηγή για την ετοιμασία του φαγητού.

Επιπρόσθετα, τα δάση είναι ζωτικής σημασίας για τη γεωργία. Τα δάση στηρίζουν τη γεωργία παρέχοντας τον κατάλληλο τόπο για επικονιαστές, βοηθώντας να διατηρηθεί το έδαφος υγιές, συγκρατώντας νερό, προσφέροντας τροφή και καταφύγιο για τους ζωϊκούς οργανισμούς, ρυθμίζοντας τις θερμοκρασίες και λειτουργώντας ως φυσικά εμπόδια ενάντια στον άνεμο για τις καλλιέργειες, καθώς και ενισχύοντας τις βροχοπτώσεις για γεωργικές ανάγκες.

Το κρέας που προέρχεται από τα άγρια ζώα που βρίσκονται στα δάση είναι απαραίτητη πηγή πρωτεϊνών και μικροθρεπτικών συστατικών. Το κρέας αποτελεί μια σημαντική πηγή πρωτεΐνης για τους αυτόχθονες πληθυσμούς και τις αγροτικές κοινότητες, ιδιαίτερα στις τροπικές περιοχές. Περισσότερα από 3.200 είδη άγριων ζώων χρησιμοποιούνται ως τροφή.

Τα δάση είναι ζωτικής σημασίας για την παραγωγή πόσιμου νερού, από το οποίο εξαρτώνται τα οικοσυστήματα και η επισιτιστική ασφάλεια και η διατροφή μας. Οι δασικές λεκάνες απορροής παρέχουν καθαρό πόσιμο νερό σε περισσότερο από το 85% των μεγάλων πόλεων της γης και μέσω σωστής διαχείρισης των δασών παρέχεται η δυνατότητα της βελτίωσης της ποιότητας του νερού για πάνω από 1,7 δισεκατομμύρια ανθρώπους που κατοικούν σε μεγάλες αστικές περιοχές, συμβάλλοντας στην ασφάλεια τροφής και νερού.

Τα δάση στηρίζουν τα αγροτικά εισοδήματα, ενισχύοντας εισοδήματα και τη διατροφική αλυσίδα. Σε ορισμένες χώρες και περιοχές, τα δάση και τα δέντρα παρέχουν περίπου το 20% του

εισοδήματος για τα αγροτικά νοικοκυριά, επιτρέποντας την πρόσβαση σε θρεπτικές τροφές, ιδιαίτερα για τα φτωχότερα νοικοκυριά.

Όσον αφορά την δασοκάλυψη στην Κύπρο, αυτή καταλαμβάνει το 42% της συνολικής έκτασης της νήσου. Ως αρμόδια Υπηρεσία, το Τμήμα Δασών, έχει ως στόχο του την διατήρηση των κυπριακών δασών στη βέλτιστη δυνατή κατάσταση και την επίτευξη του μέγιστου περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού οφέλους, το οποίο στηρίζεται στην αρχή της αειφορίας και ικανοποιεί τις προσδοκίες της κοινωνίας. Επίσης, ως Τμήμα Δασών έχουμε καταφέρει να διατηρήσουμε τα δάση μας ως φυσικά δάση και σε άριστη κατάσταση. Διατηρώντας τα δάση μας σε υγιή κατάσταση, διατηρούμε ταυτόχρονα υγιείς συνθήκες διαβίωσης για το άνθρωπο και την κοινωνία γενικότερα! Φιλοξενούν και προστατεύουν αποτελεσματικά το 80% της κυπριακής βιοποικιλότητας. Επίσης, το Τμήμα Δασών διαχειρίζεται τις πλείστες δασικές περιοχές του νησιού μας ως Εθνικά Δασικά Πάρκα και έχει επιτευχθεί ο στόχος να τα χαίρεται και να τα απολαμβάνει ο κόσμος και με αυτόν τον τρόπο να στηρίζεται ο τουρισμός και η οικονομία.

Στα δάση μας διαβιούν και αναπαράγονται πλείστα από τα θηρεύσιμα είδη. Επίσης, σε αυτά αναπτύσσονται μύκητες (μανιτάρια) τα οποία συλλέγει το κοινό για κατανάλωση αλλά και σε αυτά φύονται αρωματικά είδη φυτών τα οποία χρησιμοποιούνται από τα νοικοκυριά. Σημαντική δε είναι η ανθοφορία μέσα στα δάση, η οποία συνδυάζεται με την παραγωγή μελιού.

Όμως, τα κυπριακά δάση και το περιβάλλον απειλούνται κάθε χρόνο και μεγάλες εκτάσεις καταστρέφονται από τις πυρκαγιές. Οι περισσότερες πυρκαγιές στον τόπο μας (9 στις 10) οφείλονται στον ανθρώπινο παράγοντα. Ειδικά τα τελευταία χρόνια, λόγω της εγκατάλειψης της υπαίθρου και κατ' επέκταση της εγκατάλειψης της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, αλλά και λόγω της παρατεταμένης ανομβρίας και της ξηρασίας ως αποτέλεσμα της κλιματικής κρίσης, οι παραδασόβιες κοινότητες διατρέχουν άμεσο κίνδυνο σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς. Ένας ακόμη παράγοντας ο οποίος ενισχύει σημαντικά την επέκταση μιας πυρκαγιάς είναι η συσσώρευση εύφλεκτης καύσιμης ύλης σε ακαλλιέργητες και εγκατελειμμένες εκτάσεις οι οποίες έχουν παραμεληθεί ή εγκαταλειφθεί στο χρόνο.

Για αυτό καλούμε το κοινό όπως αποφεύγει οποιαδήποτε ενέργεια που μπορεί να προκαλέσει ζημιά στα δάση και στο περιβάλλον και ιδιαίτερα να αποφεύγει οποιαδήποτε ενέργεια η οποία μπορεί να προκαλέσει πυρκαγιά. Όλοι μαζί, αλλά και ο καθένας με το δικό του τρόπο και πράξεις, οφείλουμε να διαφυλάξουμε το φυσικό μας πλούτο, τα δάση μας, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία για εμάς και τις επερχόμενες γενεές, ενός καλύτερου και υγιέστερου φυσικού περιβάλλοντος.